

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELOFIZETESI AR:

Egész évre 3 ft., félévre 1 ft 50 kr., egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. KHÁL. ELEK.**
Társ-szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**
Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasabos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr., többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegjű 30 kr.
Nyitlitter petitsora 25 kr.

Népünk elszegényedésének okai és ennek némely orvosszereiről.

Mikor anyagi bajokról, nehéz megélhetési viszonyokról és elszegényedésről van szó, az embek legelsőbben is az adókat szokták okozni.

Nem tagadhatjuk, hogy ugy az állami, mint a megyei, községi és egyházi adók különböző nemei, különösen pedig a másodosztályú keresztadó és a megyei utadó súlyos teherként nehezedik a szegény nép vállaira. De mindezek általános bajok, a melyek az egész világon meg vannak, sőt néhol nagyobb mértékben, mint nálunk. Évezredek hazánk fennállása, felvirágzása megkívánja, hogy Krisztus urunk tanítása szerint „megadjuk a császárnak a mi a császáré és Istennek a mi az Istené.” Mint polgároknak meg kell tehát ezekben nyugodnunk, azonban óhajtánunk szabad sőt kell is, hogy a készülőben levő adóreform alkalmával az állami terhek igazságosabban osztassanak szét, bár belátható, hogy e téren teljes igazság abszolúte lehetetlen.

Van azonban az adónemek közt egy, a mely roppant méltánytalan, s különösen a kis gazdákra nézve kimondhatatlan terhes és nem egyet lökött már közülük a tönk,

az anyagi romlás szélére és ez az adónem az illeték.

Az új gazda, a mint átveszi a sokszor már egy is tuloutul megterhelt birtokot, alighogy kissé megmelegedett tüzhelyénél, máris megkapja a rettenetes irást, a mely így langzik: „30 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizesse meg a kirótt illetéket.”

De hogyan, mikor a birtok átvétel, az azt rendesen megelőzői szokott temetés, s a legszerényebb berendezkedés szinte sok költségbe kerül? Nem lehetne-e, ha már illeték leszállítását, különösen kis gazdánál az állam pénzügyi viszonyai meg nem engedik, legalább annyit megengedi, hogy az illetéket az új gazda 3 vagy 5 év alatt közadók módjára évnegyedes rátákba osztva fizethesse? Mert mostani rendszer mellett egyenesen kényszeríti az állam az új gazdákat mindjárt gazdálkodásuk kezdetén a hitel igénybe vételére.

Itt eljutottam tárgyam második részére, a szegényedés második főokára: a gazda rendezetlen hitelviszonyaira.

Bizony mindnyájan jól tudjuk, hogy a kamat is túl magas, a mit a szegény adósnak fizetnie kell. De a kamatot igazán elhordozhatlanná teszi, az a vidékünkön szeltében uralkodó rossz szokás, hogy a

kezeseknek, váltó zsírlóknak minden utjok és tollvonásuk buszr honoráriummal, évszív-hozzávesszük, hogy vannak oly gyámoltalanok, kik 10—12 váltóra is tartoznak, s ez apró-cseprő adósságot külön-külön váltókkal tedezik (mindenkori etetés itatással, ugy elképzelhetjük, mily rettenetes magas perczentet fizet ily ügyefogyott ember.

Az ilyen szerencsétleneket mindenek előtt felvilágosítani, jó tanácscsal ellátni kötelességünk. A mellett hassunk oda, hogy a népet a könnyeimű adósság csinálástól leszoktassuk, elműjükbe vésvé már az iskolás gyermekeknek ama magyar közmondást: „az adósság az emberrel egy táliból eszik.” Mert igazán elszomorító, sőt megdöbbentő az a könnyelműség és jártasság, mely népünknl az adósság csinálás terén divik. Hisz a 6—7 éves gyermek jobban ismeri már a „bexli” és „charta bianca” fogalmát, mint a mindennapi imáját!

Az elszegényedésnek harmadik oka szerintem az elkülönödési, vagy urhatnám-sági vágy.

Olvassuk és a régi öregektől gyakran csodálkozva halljuk, mily szép egyetértésben, mily óriási család élt együtt a régi időben minden egyes házban egész patriarchalisan az atya, nagyatya sőt sokszor a dédátya szigorú kormányja alatt.

A „Muraszombat és Vidéke” társasága.

Orosz-magyar szövetség.

(Elbeszélés az 1848—49-iki szabadságharerről.)

Írta: Ábray Károly.

Rövid fény, hosszú árny! kevés ideig ragyogó dióség, sokáig tartó mély bánat.

A dióség fénykorszoruját magunk főztük hőstettek csillagsugár szálából. A világ legnagyobb katonai két hatalma sem tudta azt letépni: Azzal feketett sírba bennünket.

Föltámadtunk!

Beszélünk mithozszerű hősrégeket, a mult nagy idokról, a nagy idők eseményeiről.

* * *

A miről már előzőleg mint félcemes jóslatról beszéltek: sajnos tényné vált. A minden oroszok czárjának seregei betörték hazánk szent földjére.

Kétszáz ezer főnyi tenger nagy ellenség mindent elpusztít, mit utjába talál.

Ha minden, vele szemben álló honvéd egy-egy vasszobor is elsöpri a reá zúdított jöngtenger áradat.

Európa első rangu hadvezére Paskievics városi nagyherceg volt, a sereg fővezére. Csatákban nőtt katoná, harcok viharáiban tanult és edzett

vezér, kinek nevét a Visztulától a Janesekiangig, a Jegestengertől a Sárga-folyóig minden nép ismerte és rettegte.

Június hó első napjaiban léptek magyar földre. Az o. orosz fővezér Bártfán ütötte föl főhadiszállását. Mint osztrák császári élelmezési biztos gróf Zichy Ferencz volt mellé beosztva.

Ez egyetlen kiváló érdemét ismeri a dicszadag grófnak maig is a magyar nemzet.

A gróf uralk. természetesen ismételt segédei, fiatal könnyű szívű emberek, kik minden ügyet szolgálnak, mely őket jól fizeti; halandozók, kiknek mindegy bármely uton meujenek, ha kilátásuk van, hogy ez magasa vezeti őket, társadalmi elzüllöttek, kik másutt a tenger fenekére süllyedvén, így kerestek maguknak mentő révpártot, az nem jött tekintetbe, hogy ez posvány, kik már az iszapba lesüllyedtek, jó nekik, akár hol is jussanak fölszíre.

A határszéli szép kis város teljesen tömve volt katonasággal, leginkább tisztakkal. A sereg maga kívül táborozott a város alatt. A tiszt ur inkább szerettek a városban benn mulatni, ez kevesebb bajjal és több dióséggel is járt.

Főkép, mikor a városokban oly gyönyörű szép, tündérek laktak, mint a messze földön híres bártfai szép leányok.

Hajuk olyan mint a napfényben csillogó arany,

pula, sima mint a legfinomabb selyem-bársony, arcuk, mint a rózsás márvány, félig csukódott szemük mint a kék tenger mélyében visszatükröződött nap, szívük lelkök tiszta mint a legtisztább gyémánt.

Az orosz tiszt urak udvariassága hódolattal hajlott meg a királynői szépség előtt; a Zichy gr. ur kíséretében levő könnyelmű ifjuság utfélre dobott kinsnek tekintette őket. A ki megtalálja, felveheti és bírhatja.

Ezt gondolta báró Schönfeld osztrák csász. kir. fiatal főhadnagy is, ki Weber szenátor ur házában levén beszélállása, a házi ur tündérszép leányának, Margitának kezdett elethalára udvarolni. A puritán jellemű fiatal hölgy tiszta lelkéről, mint sziklára lött gyökér pattogtak a könnyű hódításokhoz szokott vitész lovag tízes ostromszavai.

Minél hidegebb, minél zárkózottabb lett a hölgy, annál hevesebben ostromolta a könnyelmű lázas szenvedély.

A báró ur eleinte azt hitte, hogy némi színelges csekély ellentállás után könnyű zsákmányra tehet szert; midőn aztán később látta, hogy egy „szűz erősség” előtt áll, melyet a legvittebb erőség, a tiszta erkölcs a legerősebb bátyafal, a nemes lélek oltalmaznak: sértett hiúsága annál inkább ösztönözte kitartására.

Az ezközökben nem volt válogatós, egyet sem

Mi ilyen mondákat el nem tudunk már hinni, annyira másképphez szoktatott benünket a sivár jelen! Hogy a testvérek nem férnek meg egy fedél alatt az előttünk mindennapi dolog, de elszomorító, mikor azt látjuk, hogy az atya vagy anya az ő saját gyermekeivel, sőt sokszor egyetlen gyermekével sem tud közös háztartásban megmaradni.

Tudjuk mindnyájan, mily nagy népünk közt az ugynevezett „aufzugosok“ vagy eltartottak száma; ezek alatt azokat a szülőket kell értenünk, kik éltükben átadván gyermekeiknek a gazdaságot évi járadékból, kikötményből külön háztartásban élnek.

Pedig mily óriási különbség az egy gazdaságban: vajlon egy konyhán, vagy kétfőn élnek-e a házbeliek?

Ha még hozzágondoljuk, hogy az ily kikötmények többnyire tulmagasak és örökös pörök forrásaivá szoktak fajulni, akkor belátjuk, hogy az ugynevezett kikötményes elv az elszegényedés jelentős tényezője.

Ez ellen a rossz szokás ellen, a mely az aggok és munkáértelenek megvetéséből ered, nem küzdhet senki más, csak a pap és tanító, vagy a templom és iskola! Küzdjünk az erkölcsi és anyagi gonosz ellen a szentírás éles fegyverével, hivatkozván szüntelen a legnagyobb keresztény elvre: a szeretetre, mely mindeneket elvisel s mindeneket elhordoz s mindeneket reményl.

Ugyancsak egyedül a lelkesekre és a tanítókra hárul, küzdeni népünk már gonosz hajlamai ellen, milyenek például az előbb már említett szertelen perkedési vágy, továbbá a temetkezéseknél és lakodalmaknál észlelhető pazarlás, valamint az öltözködésben és építkezéseknél mutatkozó luxus, a mely szinte sok kisgazdát juttatott már az anyagi bukás örvényébe.

Egy szóval a józan takarékságra, okoszerű gazdálkodásra és a munkás életre való kitarító buzdítás legyen a tanítók ajakán szüntelen, mert csak így reménylhető, hogy népünk menekülend attól a függési viszonytól, a melybe terhes adós-

ságai solorták; csak így reménylhető, hogy előbbre halad az erkölcsiség és igaz valóság útján, mert a latin példabeszéd szerint: „paupertas est magna meretrix“ (a szegénység nagy kerítő.) Csak vagyonos nép emelkedhetik fel az erkölcsiség magasabb fokára; egyedül csak az tudja megbecsülni és méltóképpen honorálni a tanító buzgó munkálkodását is.

Kováts István.

Berke János.

Méltán kezdhetjük azzal, van-e ki e nevet nem ismeri? A járás ősz patriarcháját, a király 62 éves lelkési jubileuma alkalmából a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki, általános lelkesedés és öröm közepette üdvözölt tisztelői a mai napon, midőn járásunk főszolgabírája a legfelsőbb kitüntetés tizti a jubiliás mellé. Ritka szép ünnepek, melynek megőrkítése költő tollára volna érdemes, hisz már a pogányrények egyszerű teljesítése mellett is magasan emelkednek ki a köznapiság szürke ködéből az agastyán tiszteltre méltó alakja.

De Berke János többet tett kötelességei pusztá elvégzésénél. Az ő munkás élete eszményes jogállatában folyt le és legszebb jellemvonása az, hogy eszelekedetéből szobrot emelt önmagának, mely annál magasabba emelkedett, minél jobban meglátszott rajta az öregség természetes hatása, a mely szobrot azonban mindenki látta csak ő nem, legszigorúbb tanúja és legszigorúbb bírása saját életének.

Hazafiság, magyarság, szeretet, türelem és erkölcs voltak mindenkor ideáljai, és ezeket oly odaadással, oly buzgalommal ápolta, a minő csak az Istenség megismerésének tudományában nevelti és a vallásmagasztos tanaitól ihletett férfi képes.

A csendes lelkési lak, ott a hegyek között, — a magyarság és emberiség egyik legnemesebb apostolának lakohelye, ma tündököl glóriában uszák, melyet az ünnepeit feje körül a társadalom örvendező lelke gyújtott. Ez örömtűnek egyik szerény lángja a mi örömünk is, mellyel az üdvözölt seregéhez csatlakozunk. Szálljon áldás Berke János, a derék pap és igaz magyár hazafi ősz fejére és a királyi kegy fényes tanujelével mellén, legyen még soká díszre hazájának és egyházának!

Berke János, a tótkeresztúri ág. hitv. ev. gyülekezet lelkésze, 1814-ben született ugyan ott, a hol atyja: József szintén lelkés volt. A gymnasiumot és filozófát, valamint a teológiai tanfolyam nagyobb részét a soproni ev. lycumban jeles eredménnyel végezte. Tanári voltak többek közt Szabó József, Hettyey, Petz és Óbár, hírneves tudósok, kik mai napig is mind egyházunk ékességei szerepelnek annak

maözvegvet. Magával viheti, ha tetszik Sz-Pétervárra. Jól megérezte. Bizony megérdemli.

A fiatal orosz gróf katoná tréfának vette a dolgot, kalandnak, a milyen nem ritkán szokott előfordulni Mars ifjainak életében. Pompás mulatság Megérdemel egy kis fíradtságot.

Utóljára is gavallér ember megvizsgálja a siránkozó nőt pár ezer rubellel. Ezzel az egész ügy rendbe van hozva s elfeledve mind örökre.

Hanem mikor a szép hölgyet meglátta, kinek a szűzies érzelem méltóságától sugárzó szeszám nemes lelkének kinyomata ált: megbömbött.

Látta, hogy ez nem mint új vásári portékának venni lehet. Egy egész élettől nem lehetne eléggé megízteni.

A fiatal hölgy eddig büszkén hideg méltósággal utasította vissza a báró minden szavát, most a női varázs bűbájával vonult vissza tőle.

Lesütötte napsugaras szeméit s míg arczán biboripr özlönlött el, halban csaknem suttogva mondá: — Nem fogadhatom el a báró ur ajánlatát.

(Vége következik.)

történetében. A teológiai tanfolyam utol- évét az ev. felekezetiéknél mai napig divó szokás szerent és a még akkor fennálló törvény értelmében valamely külföldi akadémián, illetőleg theol. fakultáción lévén köteles végezni az ev. papnövendék: Berke János theol. tanulmányait Bécsben boldog elkezdetti I. Ferencz eszár és király által 1819. éhen adaptált os. kir. ev. theol. fakultáción fejezte be. Vizsgái letétele után Kiss János ág. ev. szuperintendens, híres író és költő, avatta páppá 1836-ban. Ekkor, 22 éves korában lett a tótkeresztúri ág. ev. gyülekezet lelkés e, mely a jeles ké-szítéségi fiatal papra 3 évvel előbb elhunyt atyja iránti kegyelemből anyai ideül lelképásztor nélkül szánkölköve vára-csúllt. 1842-ben nőtt vette a szalonoki fűrészből való Finc Rozáliát, kivel 1894-ig élt boldog házasságban s kitől 11 gyermek származott. Gyermekei közül 5 jelenleg is életben van: József lelkész, Lajos kereskedő, Teréz lelkész öz-vegye, Lina és Zsuzsa tanítónők. — 1886-ban 50 éves lel-kési jubileumát ünnepelte meg a főesperes, vidéki paptársai, nagyszámú rokonsága és tisztelői részvételével mellett.

Berke János az egyházi és közügyek terén mindenkor megtartotta nagy befolyását, melyet pap és polgártársainak bizalma neki biztosított. Miködött az egyházi irodalom terén is, de különösen nevezetes, hogy az alkotmány visszalátása után ő fordította le, vend nyelvre „Országos Törvénytar“ neány évfolyamát, mert akkor törvényeket hitelen vend szög-ében is kiadták. Deára annak, hogy e megbízás neki nemeselgyi jövedelmét biztosított, ő maga eszközölte ki a kormánytól a törvényter vend szögvevőnek megszüntetését. A magyarsít-ás terén élvélhetetlen érdemeket szerzett s maig is bámu-latba méltó, hogy fárija hívei közül épen a legidősebbek, kiknek tanulóléte élt legnagykülsőbb szakába estek, tudnak legjobban magyarlul, úgy hogy az öregekkel a magyar nyelv tudásában csak a legifjabb nemzedék verszenyhet. Elnök volt több iskolaszeknek, s alatta építtek az urdombi és ottó-lizai állami iskolák. Berke János a társaságban is kedvelt alak nagy méltóságánál és szelene frissességénl fogya, melyet mind a mai napig csodálatos épségben fennmártott. Kedélyessége derült tréfáiban és találó, néha szeliden es-pös megjegyzéseiben nyilvánul, melyekkel egy-nyaga képes mulattatni egy egész nagy társaságot. — A lelekomló ün-nepegy befolyásáról jövő számmunkban fogunk beszámolni.

Felhívás a muraszombati járás gazda-közöségehez.

A földművelésügyi magyar kir. Miniszter önügyméltósága alkalmat akar adni a kisgazdáknak, hogy a híres állami gazdaságokat megtekinthessék, azokat tanulmányozhassák és az ott látottakat eltanulva saját kis gazdaságukban is alkalmazhassák.

A Miniszter ur felhívta azért gazdasági egyesületünket is, hogy a kirándulások rendezését vállalja magára, egyttal kilátásba helyezte, hogy a kirándulásban résztvevők vasuti költségeit fodezi, az állami birtokok igazgatóságai pedig a kirándulókat az ott tartózkodás ideje alatt élelmézik. A legközelebbi vasutállomását azonban a kisgazdáknak kell a fuvarköltiséget viselnie.

A kirándulások leginkább a nyár folyamán történhetnek a kirándulók vidékéhez legközelebb eső állami birtokra s egy időben 100 egyén tehet kirándulást.

Nagyon természetes, hogy főkegyeletünk is örömet fogadta a földművelésügyi Miniszter felhívását és szivesen működik közre a kirándulások rendezésénél, nevezetesen előjegyzésbe veszi a kirándulni szándékozókat, gondoskodik megfelelő vezetőről és érintkezésbe lép az illető ménesbirtok igazgatóságával a továbbiak elintézése végett.

Felhívjuk emélfogva mindazon kishir-tokos gazdatársainkat, kik a kirándulásban, mely a hozzánk legközelebb eső kishéri ménesbirtokra történhetik, résztvenni akarnak, hogy augusztus hó 10-éig, a muraszombati gazdasági főkegyelet irodájában szóval vagy írásban jelentkezzenek.

A muraszombati gazdasági főkegyelet választmányá nevében.

Muraszombat, 1898. július hó 10.

Takács R. István, Gróf Baththyány Zsigmond, titkár. ének.

tartott rosznak, ha ez őt cselzőh vezeti. Az akadályokat nem vette tekintetbe, sőt azok újabb tápot nyújtottak lázangó szenvedélyének. Egy ifju erély könnyen legyőzi azokat.

De nem győzte le, sőt annál távolabb vetett vissza.

Ez bosszantotta, ez fokozta bűnös szenvedélyét, melynek tüze már mint a pokol lángja égette lázadó szívet.

Áldig jászott a tüzzel, míg egyszer össze-égette vele önmagát.

Az utolsó döntő rohamot intézte a szép hölgy szíve ellen.

Ünnepélyesen megkérte kezét.

Azt hitte, hogy az a „kis külvárosi liba“ a mint bizalmasabb ismerősei előtt gnyosan szokta nevezni, örömmel fogadja a családát. Háborus időkben könnyen megy a házasság, a tábori lelkész egy óranegyed alatt elvégzi az egészet. Ha aztán az illeték rövid idő alatt egymásra unnak, éppen olyan könnyen megy az elválás is. Egyik megy jobbra a másik balra.

Semmi sem örök a nap alatt.

Fiatal barátját gróf Arloff Ivanovics orosz kapitányt is elhívta, hogy tanúja legyen gyözelmeinek! Mosolyogva mondván el neki, hogy pár hó múlva reá bizza, hogy vizsgasztalja a megszorodott szal-

Pintér Géza temetése.

Talán emberemlékezet óta nem nyilvánult városban oly általános részvét, mint Pintér Géza ügyvéd temetése alkalmából. Az intézetek és egyesületek, a melyek élén állott és a melyeknek tagja volt, fekete zászló díszítést; az elhunyt ravatalát a városba seregők és helybeliek tömegesen látogatták. Számosan tetek meg a temetés előtt a gyászoló családnál részvétlátogatást, kik közül különösen megemlítjük gr. Széchényi Tivadart v. b. t. t. kerületünk országgyűlési képviselőt. Ő Nagyméltósága két napon át időzött városunkban s ideje nagy részét az elhunyt özvegyének és árváinak vigasztalására fordította.

Részvételket az özvegy előtt a következők jeleztek ki: Reiszig Ele, Szombathely; dr. Károly Antal alispán Szombathely; Laky Krisztof t. v. elől Szombathely; Árvai Bernát, Muraszombat; Béry István Muraszombat; Bagary József Mártonhely; Mocsóry János, Bellatinéz; Ebenspanger N. F. -Eőr; dr. Geiger Vilmos Muraszombat; Geiger Arthur Muraszombat; Hajós Mihály A.-Lendva; Hunyady B. Sándor és neje Muraszombat; Hegedűs József Muraszombat; Iszó Ferencz Alsó-Lendva; Kancz Juliska Szent-Gotthárd; Kárpáti Kelemen Szombathely; dr. Kolossa Kálmán Szent-Gotthárd; Kocsis Tamás Muraszombat; Koltai Pal Muraszombat; Jendrassik Budapest; Kuszalik-család Bellatinéz; Lamm Leó Bellatinéz; Ledófszky Lajos Szombathely; Mályusz Egyed Szombathely; Neszményi Dénes Muraszombat; Orlovsky Sándor Muraszombat; Payer Lenke Muraszombat; öz. Szabóné Payer Paula Muraszombat; Rozenkranz Zala-Egerszeg; Ruszics Anna Zala-Egerszeg; Sinkovich Elek Muraszombat; Sokál Rezső Muraszombat; Szakonyi Jenő Muraszombat; Tóth Miklós Muraszombat; Török Ernő Muraszombat; Ujházi Miksa Muraszombat; Dr. Varga Gábor Szent-Gotthárd; Wegschaidner Oszkár Regede.

Koszorút küldtek a ravatalra: Gr. Széchényi Tivadarné Gleichenbergből, Aug. stich Pongrácz, Agustich Antalné, Berke Mártha és gyermekei, Böles Béla és családja, dr. Cipótt Zoltán, Délvámgyeítakarékpénztár, Faschingercsalád, öz. Horváth Györgyné, Horváth család, Horváth Béla és neje, dr. Khál Elek, Muraszombati takarékpénztár, Muraszombati dalárda-egylet, Muraszombati bíróság, Muraszombati kaszinó, Moreczki és Novák, Neuman Adolf és családja, Olajos Bert és Sándor, Pintér család, Pintér Antal, Pintér Miklós-né és gyermekei, Most Rezső és neje Diesz-Szt.-Márton; Pollák család, Süry József, Schweinhammer, gr. Széchényi Tivadár és családja, Gleichenberg; Véniss Margit.

A temetés f. hó 10-én ment vége fényes gyáspompával s több ezernyi tömeg részvétele mellett. Dr. Ivanóczy Ferencz esznlaki esperes-plébános ezrelbrált nagy papi segédlettel. A beszentelés után a háznál a muraszombati dal- és zenegyulek gyászdalát adott elő.

Az egyházi szertartás végeztével dr. Khál Elek muraszombati ügyvéd lépett a sírra és a következő beszédet tartotta:

„Mélyen tisztelt gyászoló közönség! Szomorúan köszöntöm Önöket e frissen hantolt sír előtt az emberszeretet nevében, melynek legszebb megnyilatkozása a keblek mélyen lakozó és a legridegebb szívből is önkéntelenül előtörő kegyelet és részvét. Ez volt az, amely minket elhalt jelenléti sírja köré gyűjtött: a legáltalánosabb és a legészintebb részvét az, amelyet a vigasztalhatatlan bánatában sírva köztünk álló család méltán megérdemel. Hisz élete virágában levő fejét vesztette el, ki minden szavával megmutatta hozzájuk való nagy szeretetét, minden eszelekedetével érezte róluk való atyai gondoskodását. És most örökre elnémultak a szerető ajkak és az áldásos munkában lankadatlan kezek mereven nyugosznak a kihült szíven, mely oly végtelen szeretettel dobogott övéiért. De nemcsak övéiért. Mert kiváló képességei őt e vidék szellemi vezérévé avatták és ő meg is felelt igaz ember gyánant szükből hazájá hívó szavának. Szelleme, fenkölt lelkének nyoma ott van minden közintézményünkön, melyek javáért utolsó lehelletig önzetlenül működött.

Hiányozni fog kiváló jelleme, nagy buzgalma és emberszeretete különösen az igazság templomában, hol hivatásának fíradhatatlan és esz. ényei magaslalon álló gyakorlója volt; hiányozni fog mindenütt miut ember, kinek arany szívéhez sohasem fordult eredménytelenül a tanácsért eső s a segítségre szorult szükölködő. A társadalom, mely az elhunytban annyi fényes tulajdonsággal felruházott, kitűnő férfit veszített, méltó részvéttel esatlakozik tehát a család gyászához és méltán járul fel a sírunkozókkal a sors ellen, melynek kegyetlensége oly kihívó guanyval kezegazja most a mi fájlalmunkat. Hiába nézem lelki világunk titokzatos belső látáratát: setét fellegek borítják eszűn és az első pillanatban nem találók sehol egy biztató remény-sugárt, nem lelek sehol egyetlen egy vigasztaló szószékát. Csak ha szíjjel tekintek ezen a diszes, ezen a nagy községben és az emberi érzés rejtejt ösztönével érzem azt a tenger fájdalmat, mely a meghatott arcokból és könyvelt szemekből kiárad, ellenállhatatlan erővel tödülni a szenvedő család minden tagja felé és egyesülni az ő fájdalmukkal: akkor jut eszembe, hogy a közös gyász az emberiség ama legszentebb törvényén alapszik, amely azt mondja, hogy mindnyáján: állás-, rang-, vagyon- és osztály-különbség nélkül egy atyának gyermekei és a mindenség nagy alkotója nevében egymás testvéerei vagyunk. Ezért van az, hogy részvétünk az alig megnyílt sírnál is már illatos virágként díszlik és azoknak, kiknek a természet és vér kötelekénél fegva legtöbb okuk van a kétségbe-esésre, talán már most is nyujthat és nyujtson is némi vigasztalást: „Non omnis moriar!“ „Nem halok meg egészen!“, mondja Horác, a nagy római költő. És amily igaz ez, ép oly kétségtelen, hogy az emlékezet, mely a halandókat összeköti a halhatatlannokkal, kik az öröklet fényes csarnokába tértek, mindenkor összekapcsolva tartja szíveiket elkötözött jelesünkel, Isten veled! Pintér Géza, derék kartársam nemes barátom. Aludt csendesen örök álmodat.“

Végeztül a daleyekt énekeltem ismét megható gyászdal, mire bezárult a dr. Pintér Géza koporsója felett.

Hírek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Felejthetetlen férjem, Pintér Géza ügyvéd elhunya alkalmából az igazi részvételnek oly sokoldalú és számos jelével találkozom, hogy sajnó szívem tartóztatás egyenkint leróni képtelen. Fogadják azért jó akaráim, ugy a magam, mint árvám nevében ez utol soha el nem muló hálás köszönetem azon őszinte részvétnyilvánításért, melyvel a réam nehezült mérhetetlen fájdalom súlyát enyhíteni igyekeztek. Kolt Muraszombat, 1898. évi július 14. Öz. v. Pintér G. é z á n é.

— **A király arczképe.** A nagybányai festő telep egyik tehetséges tagja, Gross Mór, Szatmár város közgyűlési díszterme számára megfestette ő felsége arczképét. A 4 méter magas kép ő felségét huszártáboronk egyenruhában ábrázolja. A képnek, mely most a nagybányai festő-kolónia telepén van közszemlére kitéve, igen sok nézője van.

— **A mi liberalizmusunk.** Ismét támadás lapunk ellen valami ártatlan rövid hír kigizártása reánk. Ime itt van egész terjedelmében. Kiadjuk az olvasó közönség mulattatására, a mint következik: „*Tek. Szorokostó Ur!* A „Muraszombati és Vidéke“ című kéttapos hetilapja Muraszombati liberalizmus harangja, mely egy idő óta ostoba, alaptalan rágal-makkal gyalázza szent vallásunkat s a papságot; a hírek tekintetében éppen oly nagy alapossgal értesül „saját tudósítógól“, mint a vezércikkék zöngedelmes dorgálásaival. Nem akarok visszatérni a számos sületlésre, mely a néhány példányban megjelenő lapocska hasábjain tündöklök, mert az olvasó ugyis mosolyogón szokott rajtuk, csak egy híret akarom alaposan megvizsgálni: Tény: „Pertőczy A. muraszombati lakos vizgázatlanságból ledöntötte Sparas kőhaidi vendéglősnél Rankó Ferencz széchényikuti lakosnak borát, miéért is Rankó, ki az időben nem volt a szobában, az időközben eltávozó Pertőczy után szietett. Betért Martinecz Antal mptőrczi vendéglőshöz, kérdőzködővén az

eltűnt Pertőczy után. Vétlenül ott időzött Pertőczy Alajos műzei lakos, ki a kérdőzködésre gyanutlanul jelentkezett. A félreértés azt okozta, hogy a műzei Pertőczy lett a felbuzgótt dühének áldozata, ki súlyos sérüléseket szenvedett“. No szerkesztő ur, ez hasonlitsa össze a 28. számban megjelent két hírral: „Verekedés“ és „Véres verekedés“ ezimen és süsse meg a tudósítógót, de még inkább liberális „zuglappját“. Hiszen elmehetnek vele! Borháda, 1898. júl. 11. Egy katholicus“. Bátran hivatkozhatunk a közvéleményre, vajjon mikor írunk mi csak egy szószék is bármely vállálfelkett vagy annak papi rendje ellen. Ezt annál melegebb tehetjük, mert társadalmi lap vagyunk, a mely a közéletnek sem, a politika sem a belső vallási meggyőződés terére nem tartozó jelenségeivel foglalkozik. Ez elvöl kifolyólag vallási kérdések, vallási intézmények megírálásában nem bocsátkozunk, mert mindenkinek egyaránt tiszteljük vallását és hitelveit. De valamely egynek, legyen az akár pap, akár bármiféle más hivatás gyakorlója működését társadalmi és hazafias szempontból dicserni, vagy kárhözatni, érdeme szerint, nemcsak jogunk, hanem egyuttal kötelességünk is és ezt a kritikát vallás-ellenes iránynak tulajdonítani, valóban nagy szellemi vakaságra mutat. Mi sohasem fogjuk valamely kaszt vagy társadalmi osztály hibáit tagarítani, és mindenki vel egyenlő mértékkel mérvén, a liberális jelzőt köszönettel elfogadjuk és hirlapilag nyugtázzuk. Higgye meg kitűnő tollu jó-akarónk, hogy akik megrovásunkra rászólgáltak, azokat sokkal szevesebben reszenkészen dicsergetben a magyarság ügyének buzgó előmozdításáért. Fájdalom azonban, hogy „zöngedelmes dorgálásunknál“ egyéb elismerésre eddig nem tarthattak számot. Ha rágalmaztunk valakit, ha méltatlanul bárkit meg-hurcoltunk, kiállunk bátran nyílt titkokkal a saját bíróság elé, ám itéljenek el; de holmi korlátolt észjárásu diákokcska gorbomaságai nem csafolják meg a felhözött tényeket.

— **A muraszombati gazdasági főkö-egylet** tótlaki gyümölcsfatelepeín levő faiskólából f. 1898. évi őszén 3200 drb. olvány kerül eladásra és pedig a vasmegegy gazdasági egyesület által első helyen ajánlt következő fajok: Arny parmén (1400 drb), canadai renet (1300 drb) Mária Lujza körte (200 drb), Bosk kobajka körte (200 drb), La Matte körte (160 drb). A kiadás 1898. okt. 16-án veszi kezdetét: előre lehet jelentkezni az egyesület irodájában. A kiadás, míg a készlet tart, a jelentkezők sorrendje szerint történik s válogatás nélkül sorban lesznek kiadva az olványok. A gazdasági egyleti tagoknak 15 kr. drbjá, mely kedvezményben csakis az utolsó évi tagsági díjak lefizetéséről szóló nyugta előmutatása mellett részesülhetnek. Nem gazd egyleti tag. járásbeli lakos k, 20 krétt kaphatják az olványokat. Ezen őszeg az olványok átvétele alkalmával Vucsak Sándor kezelőnél Tótlakon fizetendő le. A muraszombati gazdasági főköegylet nevében: Muraszombat, 1898. júl. 10. Gróf Batthyány Zsigmond elnök. Takács R. István, o. titkár.

— **Eljegyzés.** Rabinek József őrsvezető eljegyezte magát Hirschl Paula kisasszonnyal Muraszombathól.

— **Felső-Lendván** 1898. évi július 12-én tartott jötkönyvezési mulatás alkalmával volt bevétel összesen: 124 frt 25 kr.; a kiadás volt 96 frt 21 kr.; maradt tiszta jövedelem 28 frt 04 kr., mely őszeg az 1894. évi június havában tartott mulatás alkalmával maradt 19 frt 80 kr s később egyéb jövedelemből befolyt 8 frt, tőkehez csatolatott, illetve a már meglevő 326063. sz. betét könyvecskebe a felső lendvai kir. póstakarékpénztár, a szegénysorsu tankötelesek gyámoltására — helyettesített el gyámölésözés végett. A tőke ma összesen 55 frt 84 kr tesz ki. — Beküldte: Gróf Széchényi Tivadár ur Önméltósága 10 frt. Klein Lajos (N.-Dorog) 1 frt 20 kr. Hodossy Dénes (Kör-mend), Kondor Ferencz (Halmos), Rechnitzer Miksa (Muraszombat), Muraszombati biciklisták, Raffel János (Szarvaslak), Ujházi Miksa (Muraszombat), Horváth Lajos, Sárkány Ádám (Battyánd), Mentisk Károly (N.-Dolince) 1—1 frt és Nemesz András urak (Viz-Lendva) 50 kr. — Felülizettek: Kohn

Miksa (Vidorlak) 2 frt. Dr. Czipott Zoltán, Dr. Lukács Gábor (Muraszombat), 1.50 - 1.50 frt. Sztáry Ferenc (Thorfa) 1 frt 20 kr. Rábl Károly, (Hartberger Adó) (Rugele) 1—1 frt. Follák Fong-é (Muraszombat), Siftár Károly (Bodóhegy), Somner József és Hirschl Hermánia 80—80 kr. Csepel Kálmán (Fiz-Lendva), Nagy Lajos, Dr. Wappenstein Henrik, Koltay Pál (Felső-Szölnök), N. N., N. N., N. N., Sinkovics Elek, Sinkovics Kálmán, Hoffmann Manó (Muraszombat), Koblenzer Ignác (Fiz-Lendva), Koblenzer Ede (Szarvaslak), Genur Károly (Vas-Hidegkut), Németh Sándor (Mátýásdomb) 50—50 kr. Sterczin Balázs, Hány Lipót, (F.-Csalogány), Slankovits János (Ottóháza) Márkus Elemér (F.-Szölnök), Fliszár János (Tókeresztúr), Ladányi Hermán (F.-Szölnök), Witz Márton, Morgenstern Rudolf (Bodóhegy) 30—30 kr. Biller Adó, Frankó Géza, Vogler Károly (Vas-Hidegkut) 20—20 kr. és Kovács Ferenc urak (Magasfok) 10 kr, mely adományt fogadják a nemes lelkű adományozók a rendezésség leghálásá b köszönetét.

— **Táncmulatság a szomszédban.** A Dobronak és Vidéke társaskör ma a Széchenyi Forráshoz" czímtől vendéglőben tekeversenyzet egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belejáró díj: személyenkint 50 kr, családijog 1 frt 20 kr.

— **A jégkárók** az ország részeiben oly nagy mértékben merültek fel, hogy a mint a fővárosi napilapok írják pár nap alatt a biztosító társaságokhoz 13 millió frt értékű kár jelentett be; ez azonban még nem mind.

— **Tájékoztató.** A tisai ág. hitv. ev. egyházközség eljertesi ősi Collegiumának jogakademiáján, — a hazai ág. hitv. ev. vallásfelekezetet ez egyetlen ilyenmő tanintézetén, mely az ezredéves országos kiállításon „haladásért” elismerő oklevelet nyert, — az 1897—98. tanév alatt a következő tanárok működtek: dr. Horváth Odón dékán, (magyar közjog, jogbölcslet, politika); dr. Horovitz Simon, (római-jog, büntető-jog); dr. Mikler Károly, (jogtörténet, egyházjog, pénzügyi-jog statisztika); dr. Sarady Vilmos, (nemzetgazdaságtan, magyar közigazgatási-jog, váltó-és kereskedelmi-jog); Schuck Gusztáv, (magyar-és osztrák magánjog, per eljárás); dr. Szlávik Mátýás, (bölcslelettörténet bölcséleti etika); dr. Breyer Adolf, dr. Horovitz Imre, dr. Körtvélyessy Dzsóz, dr. Lakner Árpád, dr. Mariássy Béla, dr. Meliorisz Béla, dr. Pelech E. János, dr. Sztelho János, (magántanárok) Az I-ső felévben 20 tantárgy 89 hetirában; a II-ik felévben pedig 25 tantárgy 83 hetirában adatott elő. A tanév alatt a jogakademián összesen: 182 hallgató volt beírva, ugy, hogy a hallgatóság létszáma tekintetében ez a tanintézet a hazai tíz jogakademia között a legelső közé emelkedett. A hallgatók között volt: I-ső éves 58; II-od éves 63; III-ad éves 25; IV. éves 28; tanfolyam hallgatósa nélkül miniszteri engedéllyel vizsgáló 8. Vallás szerint volt: ág. hitv. ev. 63; r. kath. 46; izr. 43 gör. kath. 20; ev. ref. 6; gör. kel. 4. Születési hely tekintetében volt: Sáros-vm. 57; Szepes-vm. 21; Liptó-vm. 12; Abauj-Torna-vm. 10; Zemplén-vm. 9; Gömör-vm. 6; N.-Küküllő-vm. 5; Bács-Bodrog-, Békés-, Borsod-, Brassó-, Szeben-, Trencsén-, Zólyom-vm. 4—4; Szabolcs-vm. 3; Arad-, Bereg-, Hont-, Nógrád-, Pest-, Torontál-, Turóc-, Ung-, Veszprém-vm. 2—2; Árva-, Csanád-, Csik-, Csongrád-, Hajdú-Lika-Krbava-, Nyitra-, Szatmár-, Szolnok-Doboka-, Temes-vm. 1—1; A-ausztriai 2; Galicziai 1. A folyó tanév májusának végéig tartatott a jogakademián: 98 I. alapvizsgálat, 42 II. alapvizsgálat, 7 államtud. államvizsgálat és 13 jogtud. államvizsgálat. A vizsgálatokon kitüntetéssel nyertek képest: Galló István, Istók Zoltán, Kállay Adólf, Okályi Géza az I. alapvizsgálaton, Bánássy László, Flórián Károly, Instiórisz Endre, Klein Mór, Tabak István a II. alapvizsgálaton és Adamovich Győző a jogtud. államvizsgálaton. A tanév alatt 18 joghallgató nyert végbizonnyítványt. Több joghallgató részesült ösztöndíjban, a segélyegylet támogatásában, tandíj és tápintézet-i díj elengedésben, pályadíjban stb. (Ezen a címen a joghallgatók által élvezett kedvezmények összege a mult 1897—98. tanév alatt: 2260 frt.) Az akadémiai ifjúság egyesületei: a jogász-

testület, segélyegylet, irodalmi-és olvasó-kör, turistaegylet és vívőegylet igen élénk működést fejtettek ki. Mindezekről részletesebb adatok a Collegium „Értesítő”-jében olvashatók, melyet az ág. hitv. ev. Collegium igazgatósága Eperjésen egy drb 5 kros levélbélveg beküldése ellenében bárkinke készséggel megküld. A városban egészséges és nem drága lakások elegendő számban állanak rendelkezésre s az ifjúság ellátása jutányos és megfelelő.

— **Vízáradás Erdélyben.** A napokban történt óriási esőzések annyira megdagasztották egyes helyeken a folyókat, hogy azok partjaikat átlépve a vidéket több helyen elöntötték s több vasuti hidat megrongáltak. A vízáradás — mint nekünk Segesvarról írják — Nagy-Küküllő megyében vett nagyobb arányokat s Mikenána állomás környékén négy vasuti hidat annyira megrongált, hogy a budapest—brassó—predeál éjjel induló gyorsvonat Mikenána állomásnál három óráig volt kénytelen vesztegetni, míg a megrongált hidakat helyrehozták. A lapályosabb helyeken a természet egészen elöntötte a viz, ugy hogy amit a jég nem tört össze, az most elrohadt a víz alatt. A lakosság kétségbeeséjé helyzetben van, mert minden reményének vége. Vasárnap délelőtt nagy ijedelmet okozott Segesvart egy hivatalos távirat, mely jelentette, hogy a nagy-erővű esőzések következtében a város mellett folyó Nagy-Küküllő folyó még a délután folyamán kiönt s felhívja a hatóságok, tegyen meg minden óvintézkedést. A Nagy-Küküllő folyó 4 óra tájban tényleg kiöntött s a vasut mentén a partokat, az egész malom-uzatát néhány pillanattal elöntötte. A lakosság ijedten menekült a magasabb helyekre s a városban gátakat emeltek, hogy megvédjék az épületeket a víz árjától. A víz néhány óráig még növekedett, anélkül azonban, hogy nagyobb bajt okozott volna s az éjjel már ismét elfogta régi medrét.

— **Holdfogyatkozás.** M. hó 30-án esti 9 órától kezdve teljes holdfogyatkozás volt. Nagyon sajnáljuk, hogy ezen egyes változatokat feljegyezni nem sikerült, miután 11 óra tájban az ég egészen beborult.

— **A londoni postások strájkja.** A londoni posta három ezer hivatalnokka érdekes strájkot kezdett a minap. A postáigazgatóság ugyanis a főpostahivatal épületében egy óriási vendéglőt rendezett be nekik, hogy ott étkezhesse nek a hivatalban, s ez által sok időt megtakarítsanak. A posta-vendéglő bérlője azonban rosszul szolgálta ki a hivatalnokokat, ugy, hogy ezek mindnyáman elhatározták, hogy többé nem esznek a posta-vendéglőben. Erre kaptak egy rendeletet, hogy aki nem a posta-vendéglőben étkezik, azt elbocsátják a szolgálatból. A postásokat ez a szigorúság sem rendítette meg: eljárának szorgalmasan a posta-vendéglőbe, de a vendéglős főztőből nem ettek. Sokánk kolbászt és egyéb hideg étkeket vittek magukkal, s hiába találta eléjük a vendéglős szebbnél-szebb rostbeefeket és gyümölcsöket, hozzá se nyultak. E helyett nyomattak egy körlevelet: Figyelem, kártársak! Ne hagyjátok magatokat! Ne étkeztek a posta-vendéglőben addig, amíg több húst, több tésztát és hidegebb sört nem kaptok! Ne hagyjátok magatokat! A napokban az angol postamester Norfolk hercege, elhatározta, hogy meghívja a postásokat; — elment a posta-vendéglőbe ebédelni. Mikor belépett a terembe, az ott levő ezeröt száz hivatalnok egyszerre fölállt, s egy társuk advőzölte a herceget. Mikor azonban a herceg egy asztalnál leült, egy hivatalnok eleje ugrott s átnyújtotta neki a „Figyelem, kártársak!” című körlevél egy példányát. Norfolk herceg megköszönte, zsebreavágta s aztán ebédelni kezdett. Kiténő étvágygyal evett s nagyon hangosan dicsérte az étkeket, — az ezeröt száz postás közül egyetlenegy sem nyult az étkehek, mind előzötte a maga sonka-szeletét és kolbászt s abból evett. Mikor a herceg látta, hogy így nem megy semmire, bosszuan fölkel az asztaltól, s ott hagyta a postásokat. A strájkolóknak remélik, hogy ezt az állapotot előbb utóbb meg fogja unni a posta-kincstár s el fogja esapni a posta-vendéglő bérlőjét.

Nyílttér*)

Az e rovat alatt közöltöket nem vállal felelőseget a szerk.

Henneberg-selyem 45 król 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendeltetünk, — fekete, fehér és színes, — a legrivatosabb szövés, szin és miatáiban. Privát-fogyasztóknak postánként és vámenyiesen valmált hűtöz szállításra, — minélkelt pedig postán fordultával küldenek. Híva, — magánkelt pedig postán fordultával küldenek. Henneberg ír, selyemgyárai (és a k. udvari szálító) Zúrtóben. — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levelbélveg ragasztandó. 1.

Hirdetések.

F. évi szept. hó 1-én Muraszombaton megnyitandó dívat és rövidáru üzletembe egy jóra való magyarul, vendül esetleg németül is beszélő jó tanonczot keresek.

Czipott József,
divatkereskedő.

Körjegyzők és községi biráknak érdekes!

Most került ki a sajtó alól a Vasvármegyei

pót- és utadó-könyvecske,

melyeknek árját 17, kr. mellett szállítom.

200 db vételnél portómentesen küldöm bárkova. Továbbá raktáron tartjuk a **pótadó befizetési napi** nyomtatványt, melynek **100-át 80 kr-ért** szállítjuk.

Számos megrendeléseket kérve, maradtam

hazafias tisztelettel

UJHÁZI MIKSA
Könyvnyomdatásajtósa,
Muraszombaton.

376/8. sz.

Árverési tájékoztató.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenm közzírre teszi, hogy a muraszombati kir. járásbírószág Sp. 95—98. számú végzése folytán Vidonya József és neje, Szluga József, Lang Mihály, ugy Sajtó Péter és neje vízelvándó lakók, végrehajlatók javára özv. Kovács Mátýásné gyám, o. lakos éven 280 frt, 40 frt, 150 frt, 250 frt tőkekövetéletek, ezeknek 6% kamatai és eddig összesen 107 frt perkövetéskövetelés erejéig elrendelt közigazgatási végrehajtás alkalmával bíróság felülfogalát és 1082 fizta becsült 1 ló, 1 tehén, 2 székér, 1 szán, 1 malacz, 1 sertésöl, 1 szőkeosta, butor, ágyruha, ládák, meglegály felszerelések, 7 öl tűzfűz és 1 vaskatlanból álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a V. 71/98. sz. kiküldést rendelés folytán a helyszínén vagyis Viz-Lendván végres lakásán leendő eszközölesére

1898. évi július hó 30-ik napjának délelőtt 8 órája határidővel kitűzték és ahhoz venni szabadokozók ezenm oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérnek becserőn alul is eladattal fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint ítéztendő.

Kelt Muraszombaton, 1898. évi július hó 2-ik napján.

Tóth Miklós,
kir. bírósági végrehajtó.